

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre — — — 40 kor. | Negyven évre — — — 10 kor.
 Fél évre — — — 20 „ | Egyes szám ára — — — 1 „
 Nyilttér soronként 8 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
 Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
 Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez,
 a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők.
 Kéziratok nem adatnak vissza.
 Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Hirdetmény a korona bankjegyek bevonásáról.

Köztudomásra hozatik, hogy a korona bankjegyek kicserélése a következőképpen fog történni:

Folyó évi augusztus hó 20, 21, 22, 23 és 24 napjain mindenki köteles bejelenteni a birtokában levő korona bankjegyek mennyiségét az ezen célra megalkotott bizottságoknál. A bejelentés városokban írásban teendő meg az ezen célra ingyen rendelkezésre bocsátandó nyomtatványokon a beváltó hivatalhoz; falvakban szóbelileg a községi előljáráshoz.

A szabályzat 4. pontja értelmében a bejelentést és a bankjegyek beszolgáltatását a családfő, illetve a háztartás vezetője végzi el.

A bejelentett bankjegyek folyó évi szeptember hó 1—10. napjain szolgáltatandók be, az 1, 2, 10, 20, 100, 1000 és 10.000 kor. bankjegyek, 100 darabonként csomagolandók be, a csomagokat átkötő szallagokra pedig gondosan és pontosan rávezetendő a bankjegyek darab és sorszáma.

A bejelentési és a beszolgáltatási határidő lejártával a korona bankjegyek elvesztik értéküket az egész Román királyság területén.

A bankjegyek utólagos bejelentése vagy beszolgáltatása semminemű ürügy alatt sem lesz tehát megengedve.

A beváltásnál csak a „Timbru special“ bélyegzővel szabályszerűen lebélyegzett korona bankjegyek lesznek elfogadva.

A fehérhátú bankjegyek nem lesznek beváltva. A beszolgáltatott korona bankjegyek értékéből 60% lesz beszolgáltatónak azonnal kifizetve Lei-ben, a Banca Nantionala (Román Nemzeti Bank) bankjegyekben és cséque-kben. A hátralékos 40%-ról nyugta lesz kiállítva, amely nem ruházható át másra, és amely 3 hónapon belül beváltatik a Monitorul Oficial-ban (Hivatalos közlöny) közzéteendő föltételek szerint.

A 10.000 koronás bankjegyek egyelőre nem váltattak be; beszolgáltatandók azonban a valódiságuk megállapítása végett.

Ezek értéke a megállapított azonos árnyomon fog kifizettetni, a többi bankjegyek 40%-a hátraléka kiegyenlítése alkalmával.

Mindazok, akik nem pontos bejelentést szolgáltatnak be, csalást vagy spekulációt kísérelnek meg, 5000—50.000 leig terjedő pénzbüntetéssel fognak súlytatni, a kihágás tárgyát képező összeg pedig az állam javára elkoboztatik.

A büntársak és a kihágásról tudomással bíró, de azt elhallgató egyének a főbűnösök egyformán lesznek büntetve.

A följelentők és a kihágást megállapítók jutalomban részesülnek, amely jutalom az állampénztárba már befolyt, elkobzott összeg és pénzbüntetés 40%-áig emelkedhet.

Take Ionescu s. k.

ideiglenes pénzügyminiszter.

I. Angelescu s. k.

az államadósság igazgatója.

Az érvényüket veszített érettségi bizonyítványok.

A vallás- és közoktatási miniszterium a magyar felekezeti iskolák mult tanévi összes bizonyítványait az 1883. évi XXX. t.-c. 46. §-ára való hivatkozással megsemmisítette. — Ezen intézkedés indító oka az volt, hogy az egyházi hatóságok nem vették tudomásul a közoktatási miniszteriumnak a felügyeleti jog gyakorlására vonatkozó rendelkezéseit s így kormánybiztos jelenléte nélkül folytak le a vizsgák. Az iskolák igazgatóinak az volt az elvi álláspontja, hogy a felekezeti iskolák autonom joggal bírnak s így csakis egyházi főhatóságuk rendelkezéseit fogadhatják el. Az egyházak a miniszteriumot ezen álláspontjukról értesítették, de választ nem kaptak reá. A megsemmisítő rendelet majdnem az összes felekezeti magyar középiskolákat érinti súlyosan, amennyiben az ott érettségét tett ifjak bizonyítványainak érvényességét szüntette meg. A helybeli ref. Kún-kollégium és ennek kereskedelmi iskolájában érettségét tett ifjak s ezek szülei most nagy aggodalommal tekintenek azokra a tárgyalásokra, amelyeket az egyházi főhatóságok a kormánytól ezen szigorú és ez ügyben a teljesen ártatlan ifjúságot és a szülőket sújtó rendelet megváltoztatására vonatkozólag folytatnak.

Hisszük és reméljük, hogy ez a kérdés mielőbb teljes közmegegyezésre a méltányosság alapján fog megoldatni, mert a kormány és az egyházi főhatóságok között vitássá vált

A SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

András szerencséje.

Irtá: Józsa Antal.

Szlanyina Ondrót gyerekkora óta valósággal üldözte a szerencse.

Kezdte azon, hogy tetszése szerint válogathatott a halálnemekben: éhinfuszban pusztuljon-e el vagy kolerában? És egyikbe se halt bele. Ellenben az apja is meghalt, meg az anyja is. A négy nagy testvére is elhullott. Ez volt az ő legelső szerencséje.

Mert hullottak akkor az emberek, mint a legyek a Jablunkahegy alján.

A hetvenes években történt, a nagy kolera idejében.

Az Ondró gyerek akkor hét esztendősen lehetett. Ugy maradt szegény egymagára, mint jégverte fán egy szem dió — csudának. Körülötte mindent letarolt a nagy Kaszás.

Más falukban is ilyen volt akkor a világ odafenn. Szanaszét sok apátlan-anyátlan árva gyerek maradt a községekben. Ezeket aztán összeszedte a nemes vármegye és vasuton elvitte melegebb tájakra, le az Alföldre. Százával akadtak jótét lelkek, akik fölfoztak rajtok. Kivált olyanok, akiknek ingyen libapásztorra vagy lóhajtógyerekekre volt szükségük.

Ondrónak még ebben is szerencséje akadt. Nem holmi parasztviskóba, hanem uri házhoz

került. Orbonás ispán urhoz, a Pötyörkema-jorba. Ha akarta az istállóban aludt, ha akarta: a szénapadlason. Mikor hidegebbre fordult, az Ágnes becsalogatta a konyhába, ott hált a meleg spórherd mellett a földön.

Nappal az ispán ur gyerekeivel játszott s együtt tanult velük a nevelő urtól, este a cipőket, csizmákat subickolta. (Volt valami 12 pár.) Közül lakmározott a déli maradékból. Volt abban minden, amit csak az urak esznek: karfiola, ikrás káposzta, faszírozott csirke, pulyka bélelve, lencse fogolylyal (olykor fogoly nélkül), csuka szardellával, kirakott ászpik, pudding angol módra, francia rostélyoscsont, meggylepény, habart paszuly, tolófánk tejkocsonyával... s több ilyen fajn étel. De Ondró legjobban szerette a rizsfelfujtat ecetes tormával. Tudta is ő, hogy mi tartozik egytűvel! Elég az ahhoz, hogy úgy élt, mint valami kiskirály.

Mondogatta is neki az Ágnes:

— Látod, Andris, fene az ikrádba, milyen szerencsés kölyök vagy te, hogy meghalt az apád, anyád! Odafönt Tótországban csak zabkenyeret ennél, — ha volna, itt meg majd kipukkad a pucrod a csokoládés fánktól. Még osztrigát is falhatsz, ha idejön az uraság vadászni!

Ilyen szerencsés gyerek volt ez az Ondró, azaz, hogy most már András, mert hogy a

magyar koszthoz magyaros név illet. De azért nem kell mindjárt rosszat gondolni, hogy a nemzetiségéből kiforgatták volna! Sőt, Orbonás ispán ur nagyon megbecsülte a gyereket azért a kellemes tulajdonságáért, hogy tótul is tudott. Nyaranta, mikor a tót summások lejártak aratni: ő volt a tolmács a munkások meg az ispán ur között.

Ez is szerencséje volt Andrisnak, mert így olyan féltudós „tekintély“-számba ment, aki a pötyörkei majorban ezzel is előkelőbb állást töltött be, mint teszem a fejdoboztár, aki bennszülött lévén, csak egy nyelvet tudott, azon is inkább csak káromkodni.

A további szerencséje az lett Andrisnak, hogy amit az Ágnes megjósolt: az uraság csakugyan eljött vadászni többedmagával a Pötyörke-pusztára. Ott volt köztük az alispán ur is.

András természetesen részt vett az urakkal a vadászon. — Természetesen, mint hajtó. Mindjárt első hajtáson az az örült szerencse érte, hogy két nyulat hajtott az alispán ur elé. S az alispán ur meglötte. Nem a nyulakat, hanem az Andrist.

Belement valami huszonhét szem sörét a tomporába. Szerencsére ott volt a vadászó urak közt a vármegyei tisztí főorvos ur is, aki hivatalosan konstatálta, hogy:

— Kulya szerencséje van ennek a kölyök-

elvi kérdések miatt s az ebből eredt téves intézkedésekért nem lehet és nem is igazságos teljesen ártatlanokat — jelen esetben az ifjakat és szülőket — büntetni meg.

Magyarországi hírek.

Bécs, aug. 17.

A magyar nemzetgyűlés pénzügyi bizottsága befejezte az új adónovella tárgyalását. A bizottsági ülésen báró Korányi pénzügyminiszter indítványt tett arról, hogy bizonyos esetekben adó-amnesztiát adnak. Ugyanis az adóbevallások alkalmával sokan eltitkolták vagyonukat, vagy annak egy részét. Most — mondja az indítvány — az adózók a büntetést megelőzhetik azzal, hogy az elhallgatott vagyonrészt önként bejelentik. Ezzel menekülhetnek a jövedéki büntető eljárás alól.

Ugyancsak a pénzügyi bizottságban került szóba, hogy miután nagyatádi Szabó István néhány nap múlva átveszi a földmivelésügyi tárcát, kinevezik az új közlelmzési minisztert is Hencz Károly személyében.

Róma, aug. 17.

Budapestről jelentik, hogy számos angol közgazdász és pénzügyi szakember érkezett a magyar fővárosba, hogy a magyar Duna hajózása ügyében beálljék újabb haladást tanulmányozzák. A dunai hajózás legnagyobb része tudvalevőleg angol kezében van.

Oroszország és Ausztria titkos szerződése.

A „Le Temps“ írja: Kollby, az Egyesült Államok külügyi államtitkárja közzétette az Oroszország és Ausztria között kötött titkos szerződést, minthogy ez a szerződés az Ausztria által a Saint Germain-i békeszerződésben vállalt kötelezettségekre utközik, az államtitkár a leszigorubb vizsgálat megejtését követeli. A szerződés főbb pontjai ezek: I-ső szakasz: Ausztria kötelezettséget vállal, hogy semleges marad az Oroszország ellen folytatott háboruban. Nem tűri, hogy hadianyagot szállítsanak Ausztria területén keresztül Lengyelország részére. II-ik szakasz: Megállá-

pitja a felveendő gazdasági és kereskedelmi összeköttetés módozatait. III-ik szakasz: Kijelenti, hogy a kölcsönös érdekek képviselőit Oroszország Bécsbe, Ausztria pedig Moszkvába követet küld.

NAPI HIREK.

— **Katholikus földmivessiskola Radnóton.** Az erdélyi r. k. Státus igazgatótanácsa a minap ülést tartott, melyen a folyó ügyek elintézése után határozatba ment, hogy a Státus Radnóton föld-előmunkás iskolát fog fölállítani. Az intéznt az Emke algyógyi iskolájához lesz hasonló. Az új iskolát, amennyiben lehetséges lesz, már a jövő tanév elején megnyitják, a tanév folyamán azonban fölfelelül. A Státus legközelebbi közgyűlése szeptember 29-én lesz.

— **Friedrich ellen új vizsgálat indul.** Budapestről jelentik a Dtűnek: A Tisza per tárgyalásán felmerült adatokra támaszkodva, a vizsgálóbíró haladéktalanul új vizsgálatot indított Friedrich ellen, ki csak a minap tagadott mindent a személye ellen elhangzott vallomásokkal szemben.

— **Vasuti díjkezdvezmény a rokkantaknak.** A hadügyminisztérium egy rendelete jelent meg most, amelynek értelmében a hadügyminisztérium rokkantügyi osztályának tisztviselői, valamint mindazon rokkantak, kik az osztrák-magyar vagy az orosz hadseregben váltak rokkantakká és Romániában illetékesek, a vasutakon 50 százalékos díjkezdvezményben részesülnek.

— **A nagyszabeni kulturűnnepélyek.** A „Keleti Ujság“ írja: Nagyszabeben megkezdődött a szászok felsőiskolai tanfolyama, a mely a később felállítandó német egyetem első alapjának s a romániai németiség kultúrája reprezentatív bemutatójának van szánva. A megnyitása 10-én volt a Mészáros-utcai templomban, a megnyitásra azonban az előadó személyiségnek egy része nem tudott megérkezni. A következő napokon megkezdődtek az előadások és ünnepségek. Naponta hét órán át folynak az előadások, amelyek anyaga felöleli a geológiát, lélektant, biológiát, nyelvtudományt, erdélyi német alkotmánytörténetet,

történelmet, irodalmat, filozófiát, esztétikát, botanikát, zoológiát. Esténként ünnepélyek, zaneelőadások vannak. Vasárnap a muzeumokat és a Bruckenthal képtárt látogatják meg. A tanfolyam tartamára két kiállítás nyílt meg: a Sebastian-Hann-Verein képkiállítása az itteni németek művészetének bemutatására és szász nőimunka-kiállítás. Egyszersmind ugylátszik, hogy a programot, amely kiindulópontjául az előadásorozatot szánták, egyre inkább kiterjesztik. Az előadásorozatot más városokban, Csernoviczban, Temesváron, Brassóban stb. folytatják. Sőt megpendítették azt az eszmét is, hogy az akciót olyanná fejlesszék, hogy egy keleti német kultúra alapjai megvetésének első eszköze legyen.

— **Főiskolai beiratkozások Budapesten.** Budapesten a mult héten osztották szét a képviselők között a kultuszminiszter törvényjavaslatát a főiskolai beiratkozások szabályozásáról. A javaslat szerint csak annyi hallgatót vesznek fel, amennyinek alapos tudományos kiképzését biztosítani tudják. A javaslat indokolása ezeknek a számát a jog- és államtudományi karon évfolyamonként 300, az orvostan és bölcsészeten pedig 200—200 főben kontemplálja, míg a műegyetemre összesen legfeljebb 1800 hallgatót vesznek fel. Az előző években már beiratkozva volt hallgatók beiratkozási jogát a javaslat a numerus claususra való tekintet nélkül elismeri. A beiratkozás engedélyezéséről az egyetemi tanács autonom jogkörében végérvényesen határoz.

— **Szeptember elején Kolozsváron megjelenik a „Napkelet“ félhavi szemle.** Minden száma vaskos füzet, amelyet Erdély és a Bánát legjobb költői, írói, művészei és tudósai írnak. Verseken, novellákon, regényeken, színműveken, politikai és tudományos cikkeken kívül közleményeket hoz a társadalmi és művészeti élet minden ágából. Kritikai rovata bátor és élesszemű figyelője lesz az eseményeknek. Legjobb művészeink munkái teszik a tartalomhoz méltóvá a lap külső megjelenését. A „Napkelet“ előfizetési ára egész évre 360 korona, félévre 200 korona, negyedévre 110 korona. A „Keleti Ujság“ féléves előfizetői 25%-os kedvezményt kapnak. Egy szám ára 20 korona.

nek! Huszonhat szem sörét nem tett benne semmi kárt, de ha a huszonhetedik egy ujjnyival fölfebb ment volna a testébe: hát azonmód kampec, szörnyet halt volna.

Már most ne tessék azt hinni, hogy az urak nem lettek volna megilletődve. Nagyön is megváltak. Mindjárt abbahagyták a vadászatot, csak azután, jó egy órával később folytatták. Minthogy majdnem az egész hivatalos vármegye együtt volt, mert ott volt a főjegyző, az aljegyző, a másodjegyző, az árvaszéki elnök, a központi főszolgabíró, a főszámvevő, a várnagy, az iktató és a lajstromozó: — hát mindjárt egy kis fiókvármegyei közgyűlést tartottak, melyen egyhangú lelkesedéssel kimondták, hogy:

— Szlanyina Ondró átesett a vérkeresztiségen. Méltó lett arra, hogy neve Hajdu Andrára magyarosittassék. Hajdura azért, mert a Bocskay hajduinak nevei is a „hajtó“-bul származik. De meg azért is, mert ebből a fiúból, akit az a szerencse ért, hogy őt egy alispán — a vármegye első tisztviselője — sörétezett meg, ebből a fiúból hajdut kell nevelni. Valóságos vármegyei hajdut!

Szlanyina-Hajdu Andris így került be a vármegyei közkórházba, mint legdédelgettebb — „áponc“. Ott minden nap csirkecombot, meg becsinált levest kapott ebédre, holott a mellette levő ágyon Belevári Gyurkó

Barnabás járási díjnok ur csak tejbé grizen tengődött, pedig ennek az apja bezirk-komiszárius volt a Bach-korszak alatt.

Mikor kiszedtek Andrisbul a sörét-szemeket és felgyógyultan kikerült a kórházból, nagyuri módon az alispán ur gondoskodott róla. Megveregette a vállát és nevetve mondta:

— Te vagy az én keresztfiam!

Magához vette s Andrást ott nevelkedett az alispáni konyhán. Uri inas lett belőle. Gimbes-gombos, zsinoros uniformist kapott. Ott ült a parádéskocsis mellett a bakon, mikor az alispánné öngagsága kikocsizott.

Sihederből hatalmas szép szál legény lett belőle. Az isten is katonának teremtette. Csak-hogy az istennél is nagyobb ur egy alispán. Mikor a sorozó bizottság előtti állt: odasugot az alispán ur valamit az asszentáló orvosnak s Andrisból nem lett katona.

— Milyen szerencséje van ennek a komiszót fattyunak! — mondtak a többiek, akik bentmaradtak.

Lett belőle hajdu, vármegye hajduja. Színes, fényes, tarkaruhás hajdu, csengő sarkantyúval, pótyke tarsollyal.

Meg is házasodott. Elvette az alispánné asszony szakácsnéját. Ott volt a fél vármegye az esküvőjen. A szakácsnénak mar volt egy kicsije is. De az nem „gyerek“ volt, csak — leány.

Igy élt szépecskén és büszken Szlanyina-

Hajdu András a vármegye jóvoltából s büszkeségét csak hizlalta a felesége, aki nem egyszer mondotta:

— Lásd, András, milyen szerencséd van neked. Egy alispán szakácsnéja a feleséged! Milyen jó, hogy ott voltál azon a vadászaton!

Node, ott volt azóta András más ilyen vadászaton is. Mindig az urakkal voll együtt.

Egyszer jelenlették, hogy a Selyemerdő valami szarvas tévedt. Ritkaság az itt az Alföldön. Ki tudja, honnét bódorgot ide. Az alispán ur egész lázba jött. Azt mondta Andrisnak:

— Fogas be, András, megyünk! Tedd föl mind a két puskamat.

Utözben leszállt az alispán. Azt mondta: gyalog megy föl a lankáson. Az egyik puskát magához vette.

— Ti áljatok meg az erdő tulsó szélén! — szólt oda a kocsisnak. Egy óra alatt én is odaerek.

Egy óra sok idő. András elunta a várinkozast. Csak úgy szokásból nyakába akasztotta a mázik puskát és fel-alá barkácsolt az erdő szélén. Egyszer csak csörtetés hallik. Andrasban megdobbann a lélek... maga se tudná, hogy történt... lekapta válláról a fegyvert... ott állt előtte a szép kiralyi vad, az agancsos szarvasbika... Andrást elfogta az ősvadember szenvedélye: ledurrantotta az állatot. Örvendett és megrémült egyszerre.

— **Betörés a hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat muzeumába.** Szerdán, f. hó 11-én fényes nappal, délelőtt 10 órakor betörés történt a Déván fennálló hunyadmegyei történelmi és régészeti társulat muzeumába. A betörő fölfeszítette Mallász József muzeumi igazgató íróasztalának fiókját és onnan közel 3000 K készpénzt lopott el. A följelentés alapján a rendőrség erélyes nyomozást indított.

— **Az Erdélyi Szemle bélyegüzlete.** Történelmi, politikai, geográfiai, hereditári, aesthetikai, entnographiai és művészeti ismereteknek szorakoztató módon való megszerzéséhez vezet a modern bélyeggyűjtés — s e mellett a legjövendelműbb foglalkozások egyike, ma már komoly üzletág. A Philatelisták száma a háborús évek alatt — dacára a forgalmi akadályoknak — nem hogy megapadt, hanem megtízszereződött s a bélyeg érték emelkedése az összes áruk között talán a legmagasabb rekordot érte el. A bélyegbe fektetett pénz a legnagyobb kamatot hozta. Régóta érzett szükségét egészíti ki az Erdélyi Szemle akkor, amidőn hasábjaira veszi a philatelia ügyét, külföldön számos szakfolyóirat foglalkozik kizárólag e tárggyal — s a mostoha viszonyok miatt az erdélyi philatelisták e folyóirathoz nem juthat, már pedig a philateliának életélő eleme a gyűjtőknek hírlap útján való érintkezése, ez teszi lehetővé az áru felkutatását a csere kifejlődését a bélyeg értékesítését, szakismereteknek széles körben elsajátítását. A lap bírálatokat ad a megjelenő bélyegekről, állandóan tájékoztatás áralakulásokról — ismerteti a katalógusokat s azok megbízhatóságát. A Kolozsvárt megjelenő Erdélyi Szemle a philatelia ügyét nemcsak hasábjaira veszi, hanem könyvkereskedésébe bevezette a bélyegüzletágot, mely a nagyobb városokban levő bélyeggyűjtőszerek szerepét lesz hivatva betölteni. Raktáron fogja tartani a bel- és külföldi bélyegeket, a bélyeggyűjtéshez szükséges eszközöket, felszereléseket, albumokat, gyűjtő füzeteket stb. A midőn minden erővel a bélyeggyűjtő közönséget és bélyegkereskedőket értesíti, egyúttal utóbbiakat felkéri, hogy az Erdélyi Szemléhez küldjék be katalógusaikat keresleti és kínálati ajánlatai-

Volt is oka a rémületre, mert háta mögött az alispán, a nagyindulatu ember, orditozott rá:

— Te kutya, te gazember, az én vadamat!...

Egyebet nem igen hallott már András, csak, mikor megfordult, valami tompa ütést érzett a bal vállában. Meredt szemével az alispánra bámult, akinek a kezében ott füstölgött a fegyver. Többre nem is emlékszik. Odabukott hosszában a harmatos fűre.

Hát bizony András megint a korházba került. Mikor ott-egy kicsit eszméletre tért, mindenféle urak forgolódtak körülte és faggattak:

— Hogy történt, mint történt?...

Valaki azt sugta neki:

— Mond azt, hogy véletlenül magad lötted meg magadat. Ezer forintot kapsz, ha így vallasz!

Andrásnak fölcillant a szeme: a felesége volt, aki a tanácsot adta.

— Ezer forint... ezer forint...

Andras úgy vallott. Maga lötte meg magát véletlenül. Aztán egyet sóhajtott, üveges szemét rávetette a feleségére és — meghalt.

Hajdutársai, de kivált azoknak az asszonyai, irigykedve hajtogatták:

— Ennek az Andrasnak még a halálában is milyen veszekedett szerencseje volt. Más ember koldusbotra hagyja a családját, ez meg ezer forintot hagyott a feleségének — semmi-ből. Szerencsés fickó!...

kat. Az Erdélyi Szemle bélyegüzlete vesz elad s bizományba elfogad minden bel- és külföldi bélyeget.

— **Az erdélyi termés.** A „Keleti Ujság“ írja: A földmivelésügyi államtitkár hivatalos jelentést adott Erdély július havi gazdasági viszonyairól. E jelentés szerint a tavaszi időjárás következménye, hogy a bönnek ígérkező termés csak közepes lesz. Őszi buza holdanként 4—6 métermázsa. Árpa, zab 12—13 métermázsa. Cukorrépa gyöngye. Bungonyában bőtermés. Az ideai középtermés nem fedezi az erdélyi lakosság szükségleteit. Gyümölcsstermés jó. Az állatállomálynak nagyon sokat ártanak a járványos betegségek. Szatmár és Ugocsa vármegyék állatállományát a nagy takarmányhiány fenyegeti. A mezei munkálatok mindenütt a „legnagyobb rendben folynak“, — mondja a jelentés — csak az a baj, hogy Szeben, Brassó, Fogaras és Háronszék vármegyében nincs munkaerő és Marostorda, Alsó-fehérvármegyében a nép nem akar dolgozni, amiért a hatóságok szükségesnek tartják idegen munkások behozatalát, hogy az ottani termés tönkre ne menjen.

— **A brádi aranybányák eladása.** A brádi tizenkét apostól bányát a Mica bukaresti kereskedelmi részvénytársaság vette meg. Az új tulajdonos angol pénzcsoporttal tárgyal, hogy a bánya további fejlesztését lehetővé tegye.

— **„Az Est“ és a „Magyarország“ repülőgépei.** Bécsből jelentik: Az osztrák fővárosban élő több százezer magyar a bojkott következtében minden összeköttetést elveszített Magyarországgal. Ez az állapot már közel két hónapja tartott, míg végre sikerült „Az Est“ és a „Magyarország“ szerkesztőseinek Béccsel az összeköttetést újra felvenni. Repülőgépeket vásároltak és naponta ezzel szállítják a lapokat Bécsbe. Délután 4 órakor óriási néptömeg lesi a keletről jövő gépmaradakat, amely az anyaországból hoz híreket.

— **A kottapiac legujabb ujdonsága** egy kedves kis tánckettős, amelynek zenéjét Székely Lajos szerezte Serestély Béla szövegére. A nem mindennapi hangulatos melodia és a teljesen hozzásimuló vers úgy a fehér szalonnok mint a vérbeli kabarék slágere lesz. A kotta címe: Jöjj kis angyalom... Kiadták Déván, ára 12 K.

— **Az E. G. E. hivatalos lapja az „Erdélyi Gazda“**, havonként kétszer jelenik meg, 1-én és 15-én; magában foglalja az E. G. E. által kibocsátott hivatalos közleményeket, közgazdasági és mezőgazdasági irányú cikkeket tartalmaz. Az „Erdélyi Gazda“ kiadása ma óriási anyagi áldozatot kíván az E. G. E. vezetőségétől, amit csak úgy hozhat meg, ha a gazdátársadalom részéről is kellő támogatásban részesül. Az „Erdélyi Gazda“ előfizetési ára ez év végéig 50 kor. Az E. G. E. évi tagsági díja mindössze 10 kor. Az egyesület újonnan felállított agrár szakosztálya azt kéri az egyesület tagjaitól, hogy minden birtokos a legigazságosabb kulcs szerint mezőgazdasági területének minden holdja után 1 koronát küldjön be az E. G. E. pénztárába (Kolozsvár, Matyas király-ter 7. sz.)

— **Uj szikvizgyár Déván.** Schechter Armin dévai lakos szikvizgyárat alapított. A gyár a mai kor igényeinek megfelelően teljesen modernül van berendezve. E gyárra a rossz és élvezhetetlen dévai víz miatt komoly szükség volt.

— **A só árának emelése.** Augusztus 1-től kezdve 100 kg. só 100 K, őrlött só 130 K, marha só 45 K.

— **Kik ölték meg Tisza Istvánt.** A Tisza bűnper vádlottai ellen emelt vádirat szerint Tisza István grófot Pogány József volt népbiztos és Horváth-Szanovits lötték le.

— **Vonatok érkezése — Szászvároson.**

Arad felől érkező	612.	személyv.	reggel 5 ó. 07 p.
„ „ „	610.	„	d. u. 14 ó. 03 p.
Tövis „ „	615.	„	reggel 1 ó. 15 p.
„ „ „	609.	„	d. u. 13 ó. 29 p.

Mind a négy vonathoz úgy Aradon mint Tövisen közvetlen csatlakozás van Temesvár, Brassó vagy Kolozsvár felé, illetve Alvincen át Nagyszében felé.

Take Jonescu az előtérben.

(Bukarest, aug. 19.) A „Keleti Ujság“ írja: Tegnap este a kormány ülésre hívta össze a parlamenti többséget, ahol utaltak a párt fejelemére, mely az utóbbi időben meglazult. Ebből az alkalomból megállapítást nyert, hogy a kormány helyzete kritikus, mivel a többség nem engedelmeskedik az adott utasításoknak. A tulajdonképeni zavart Georoceanu interpellációja okozta az olti prefektus visszaéléseiről, amely körül a kormánypártiak között nagy kavargás támadt. Avarescu tábornok erre szót kért és kijelentette, hogy ha tovább tart ez az agitáció, úgy kénytelen lemondani.

Ezek után a kormány azonnal eltávozott az ülésteremből és a királyi palotában benyújtotta lemondását.

Bár még mindig hiányoznak a részletek, az elterjedt hírek szerint a kormány bukásának egyedüli oka a többség fegyelmezetlensége, de összefüggést látnak a lengyelországi eseményekkel is.

Ezt bizonyítja, hogy a lemondás után Take Jonescu, aki a beavatkozás híve, azonnal kihallgatáson jelent meg a király előtt.

KÖZGAZDASÁG.

Közgyűlés. A „Dévai Hengermalom Rt.“ f. hó 29-én tartja évi rendes közgyűlését a következő tárgysorozattal: 1. Elnök megnyitó. 2. Igazgatósági, felügyelő-bizottsági jelentések. 3. A nyereség felosztása és a felmentvény megadása. Ha e közgyűlésen a részvényesek nem jelennének meg kellő számban, akkor az újabb közgyűlés f. év szeptember hó 5-én fog megtartatni, tekintet nélkül a megjelentek és az általuk képviselt részvények számára.

Erdélyi Kompas. Erdély kereskedelmi életében egyre nagyobb hiányát érzik egy olyan munkának, — mely pontos és megbízható tájékoztatást nyújt az Erdélyben működő pénzügyintézetekről, kereskedelmi és ipari vállalatokról, biztosító-intézetekről stb. E hiányon óhajt segíteni ez „Erdélyi Merkur“, midőn fáradságot nem ismerő energiával megkezdte Erdélyben a Kompasoz szükséges anyaggyűjtést. A lap munkájának eredményessége érdekében ezton is felkéri az érdekelt vállalatokat, hogy az aug. 5-ik számában felsorolt adatokat mielőbb bocsássák a Szerkesztőség rendelkezésére.

Fordító iroda. Kolozsvárt megjelenő Erdélyi Merkur c. közgazdasági hetilap egy régi hiányt óhajtott eliminálni, amikor fordítási irodáját megszervezte. A nagy nehézségek árán létesített iroda már meg is kezdte működését s elvállal fordításokat minden nyelvből minimális díjtételek szerint. Fordítóleveleket, kervényeket, beadványokat, cégtábla szövegeket, feliratokat, körleveleket, árjegyzékeket. Idegen nyelven érkezett leveleket megválaszol a cégek utasítása szerint. Az Erdélyi Merkur fordító irodája Str. Juliu Maniu (v. Szentegyh.-utca) 3. sz. alatt van.

• — **Fekete szövetek mosása.** Fekete szövetet a legjobban úgy mosunk ki, hogy nyers burgonyát megreszelünk és szappan helyett ebben mossuk ki a szövetdarabokat. Erősen kiöblítjük, megszáritjuk. Aztán egyenesre kihuzogatjuk, megnedvesítjük és másnapig állni hagyjuk. Nedves ruha fölött vasaljuk, olyan lesz, mint az uj.

— **Aki eladni vagy venni akar bármit,** az hirdessen a „Szászváros és Vidéké”-ben. Lapunk a megye minden városába, községébe jár s így a hirdetés eredménnyel jár. Hirdetési díjak árszabás szerint.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellenesetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:
A kiadóhivatal.

Eladó 100 darab 4 és fél hónapos fajtiszta mangalica süldő. Értekezni lehet a Gazdasági Szakirodában Déván.

13 éven felüli két ügyes fiu üzlettembe tanoncúl felvétetik. **Molnár Ferenc,** mészáros és hentes, Szászváros Vásár-utca. 26 1—3

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság” **könyv- és papírkereskedésébe egy tanuló,** ki magyarul, németül és románul beszél, azonnal felvétetik.

VLÁD VIRGIL
gyógyszertára Szászváros.

Világciikk! Világciikk!

Vérszegények figyelmébe ajánljuk békeminőségű

China vasbor-unkat

Gyári raktáron tartunk bel- és külföldi pipere-cikkeket (szappanok, illatszerek, puder, hajszesz, szájviz, fogpásztá stb.) Tisztelettel:

VLÁD VIRGIL gyógyszertára
DEUTSCH, bérlő.

23 2—

Ismét forgalomba hoztuk a hölgyek kedvenc arcszépítő készítményeit, a

MARGIT CRÉMET

mely zsirtalan, ártalmatlan, rögtön szépít. — Pár napi használat után a redős, ráncos arc bőr bársonysima lesz. — Szepők, májfoltok, bőrtakák eltűnnek. Legfinomabb, szappanlúgtól mentes arcszépítő szappan a

MARGIT SZAPPAN

üdit, szépít, fiatalít. — Pompásan, simán és szépen fedő hölgypor a

MARGIT POUDEER

Készítményeink békebeli minőségben készülnek és hogy azok semmiféle káros anyagot nem tartalmaznak, a legteljesebb felelősséget vállaljuk

Dr. FÖLDES és HEHS
vegyészeti gyára Aradon.

Kapható mindenhol. ♦♦ Kapható mindenhol.

1 7—15

Egy komplett ebédlő és háló
eladó Kistimár-utca 7. sz. 18 3—3

2 vagy 3 gimnáziumot végzett fiu tanulónak azonnal felvétetik **Hegedűs Lajos** asztalos-mesternél, (műhely a Kún-kollegiumban.) 156 9—

Nyomdász-tanonc

azonnali belépésre felvétetik lapunk kiadóhivatalában :::

Veszek

málnalevet vagy befőzött kész málnaszörpöt bármilyen mennyiségben. Ajánlatok **Biró Izidor** hatóságilag engedélyezett ügynöksége, Szászváros, Galamb-u. 5. sz. alá küldendők. 24 2—5

GAZDASÁGI SZAKIRODA
DÉVA, PIATA UNIRII (FÖTÉR) 17. SZÁM.

Felvilágosításokat nyújt és szakvéleményt mond a mezőgazdasági termelés, kertészet, szőlőművelés, állattenyésztés, méhészet, gazd. technológia és a mezőgazdasági közigazgatás körébe vágó mindennemű kérdésekre.

Elvállal: mezőgazdasági és kertgazdasági üzemek, gazdasági ipartelepek szakszerű tervezését és berendezését. Bérletekre vonatkozó szerződések kötését és azok ellenőrzését, mindennemű becslések eszközölését.

Közvetít: gazdasági és erdészeti termények, vetőmagvak, mezőgazdasági és gazdasági ipari gépek, tenyész- és igasállatok, épületes beltelkek, földbirtokok adás-vételét. — Tűz-, jég- és állatbiztosítást. Mezőgazdasági és gazdasági ipari munkások elhelyezését.

A m. t. gazdaközönség pártfogását kéri

20 3—3 **KERTÉSZ BÉLA** okl. gazda.

„**KORZÓ**” kávéház és cukrászda
Szászvároson.

Ajánlja jégbehűtött naponkénti friss csapolású **sörét.** Kitűnő reggelik, villásreggelik, ebédek, vacsorák, hideg ételek valamint **fajborok** kaphatók. **Fagylalt, tészták,** torták s hűsítő italok. Tisztelettel:

NERHAFT JÓZSEF,
a „Korzó” kávéház bérlője, Szászváros, Fötér.

16 4—

Emanuel STERN Manó

fűszer- és vaskereskedése SZÁSZVÁROS
Strada Regala (Vásár-utca) 14.

Üzletáthelyezés!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy Vásár-utca 12. sz. alatt lévő üzletemet

Strada Regala (Vásár-utca) 14. sz.

alatti saját házamba (de Bourcy-féle ház) helyeztem át. A n. é. közönség további szives pártfogását kérve, maradtam tisztelettel:

21 3—3
STERN MANÓ, fűszer- és vaskereskedő.

„**KORONA**” SZÁLLODA Szászváros.

Szobák, ebédek, vacsorák, naponta friss csapolású **sör,** kitűnő **fajborok,** minden este **cigányzene!**

SPEIL EDE, a Korona vendéglőse.

Schmidt M. Károly
szoba- és cimfestő, mázoló, Szászvároson.

Elvállal mindenféle e szakmába vágó munkálatokat úgy helyben mint vidéken. Kiváncsra készít költségvetéseket.

Schmidt M. Károly szobafestő,
163 Szászváros, Malom-utca. 8—10

Svéd-faszeg

mindenféle nagyságban, kicsinyben és nagyban kapható

Májér Testvérek

kereskedő cégnél

Szászváros, Ország-ut.

15 4—

Szászvárosi Könyvnyomda
Részvény-Társaság

elvállalja bármennemű nyomtatványok, részvények, művek, folyóiratok, stb. legmodernebb stilszerű előállítását, ennek

könyv és papírkereskedése

bővelkedik a legnagyobb választékban irodai, iskolai kellékekben, folyóiratok, valamint az irodalom legjobb műveiben stb. a legjutányosabb árak mellett

Nagy István

cipész-mester

Elvállal e szakmába vágó bármennemű munkákat. Raktáron tart kész árukat nagy választékban

Szászváros, Klastrom-utca 3. sz.

A róm. kath. templommal szemben.
123 19—25